

Edícia **História v kocke**

2

Prišli k nám **Rimania**

SPRIEVODCA K VZDELÁVACIEMU PROGRAMU MMB

Projekt **Oživené učebnice**

V EDÍCII HISTÓRIA V KOCKE VYDÁVAME:

Beáta Husová: **Mária Terézia a my**

Beáta Husová: **Slovania z Devína**

Martina Pavlikánová: **Tajomstvo lekárne U červeného raka**

Beáta Husová: **Prechádzky s pánom Marquartom**

Úvod

Milí kamaráti,

ak by ste sa vrátili do dávnych čias medzi roky 753 pred naším letopočtom až 476 rokov nášho letopočtu, dostanete sa do obdobia Rímskej ríše, jednej z najmocnejších na svete. Jej centrom bolo mesto Rím, dnes hlavné mesto Talianska. Zdá sa vám, že Rím je od nás ďaleko? Možno áno, možno nie, veď hranice Rímskej ríše siahali kedysi až na naše územie.

Ak sa chcete o tejto dobe dozvedieť viac, zastavte sa v Gerulate, kde kedysi žil aj rímsky vojak Avitus.

Pozostatky kastela a archeologické nálezy v Gerulate dokazujú, že Rimania boli na našom území už v 1. storočí nášho letopočtu. Hýbali dejinami a ich poznatky využívame dodnes.

Obsah

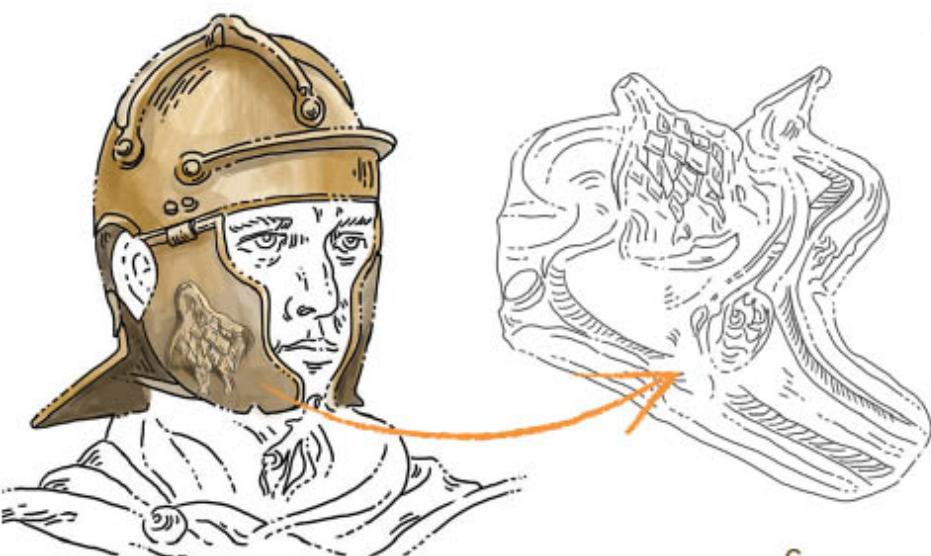
Ja, Avitus	6
Kto sme my, Rimania, a kde sme sa vzali?	7
Ja, Avitus, rímsky vojak a armáda	9
Život vojakov	13
Naše vojenské stratégie	16
Smer Gerulata!	19
Náš prvý tábor	21
Budovanie vojenského tábora Gerulata	23
Vicus – civilná osada	26
Každodenný život v Gerulate	31
Život po smrti	38

Ja, Avitus

SALVE, kamaráti! Som Avitus.

Narodil som sa v Rímskej ríši a som slobodný rímsky občan. Ako šestnásťročný chlapec som vstúpil do armády. Bol som vojakom II. pomocnej légie, s ktorou som prišiel až na územie dnešného Slovenska. Pomáhal som tam dobudovať vojenský tábor Gerulata. Do armády som vstúpil veľmi skoro a som hrdý, že som bránil veľkú Rímsku ríšu.

Polovicu života som prežil so svojimi spolubojovníkmi v Gerulate. Nemyslíte si však, že život v Gerulate sa točil len okolo bojov, mali sme čas aj na zábavu, priateľstvá i lásku. Áno, zamiloval som sa. Moja vyvolená sa volala Hostia Valentina a bola dcérou remeselníka. Žila v osade, po našom vicuse, hneď vedľa vojenského tábora. Ešte o nej budete počuť.

SALVE, kamaráti!
Podťe a zaspomínajte si so mnou na časy veľkej slávy Rímskej ríše.

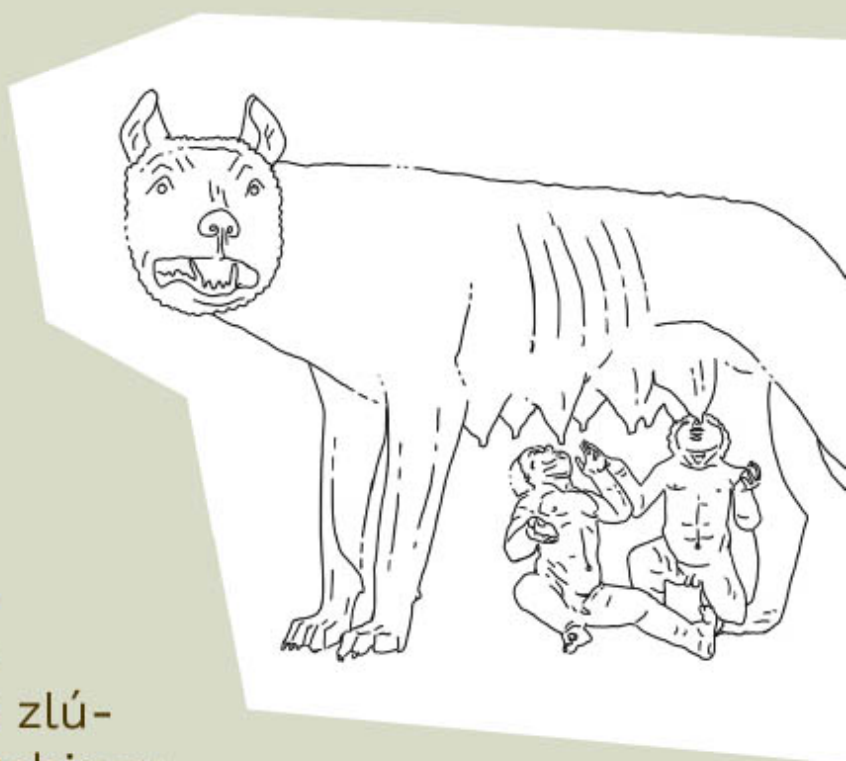
Kto sme my, Rimania, a kde sme sa vzali?

Ja, Avitus, nie som historik, som len vojak, no viem, že história skrýva veľa otázok a nejasností. Odpovede sa neraz opierajú len o mýtus alebo legendu. Musím však povedať, že každý mýtus či legenda skrýva aj zrnko pravdy.

My, Rimania, pochádzame z mesta Rím. Podľa legendy, ktorú zapísal rímsky historik Titus Livius, mesto Rím založili bratia

Romulus a Remus
v roku 753 pred n.l.
na ľavom brehu rieky Tiber. Podľa tejto legendy bratov odchovala vlčica, ktorá je dodnes symbolom Ríma.

Skutočnosť je však iná. Podľa historikov mesto pravdepodobne vzniklo zlúčením osád Latinov a Sabinov na území dnešného Ríma. Či to už bolo tak alebo onak, vznikol Rím, centrum jednej z najsilnejších ríš sveta, ktorej sláva pretrvala viac ako tisíc rokov.

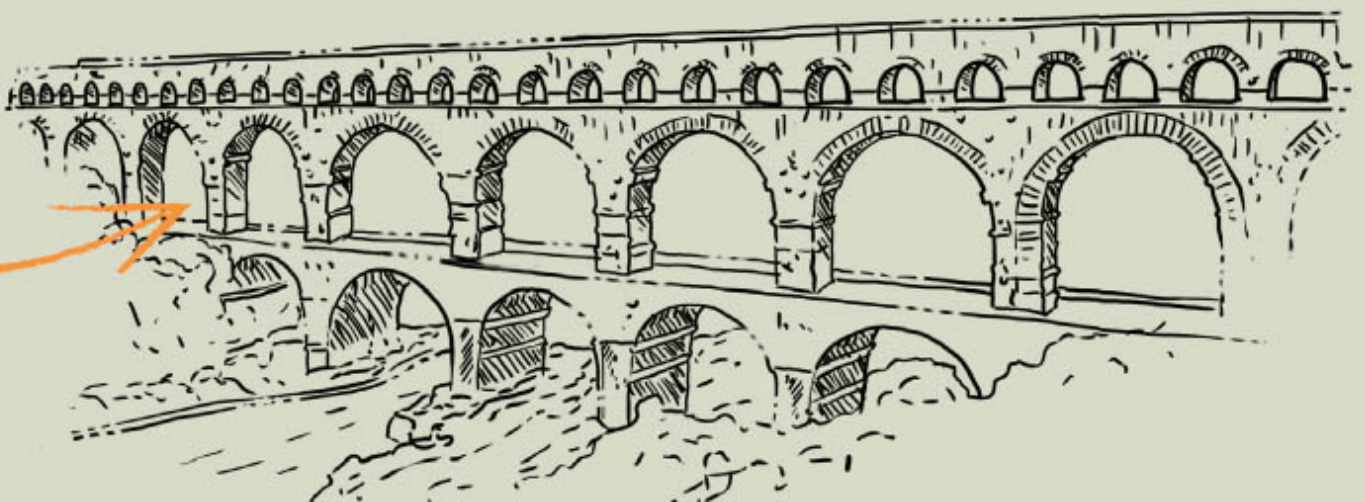

Život vojakov

Hlavným poslaním vojakov bolo chrániť Rímsku ríšu. No vojna netrvala večne. Neverili by ste, ale naším nepriateľom bolo práve obdobie mieru a vojenskej nečinnosti.

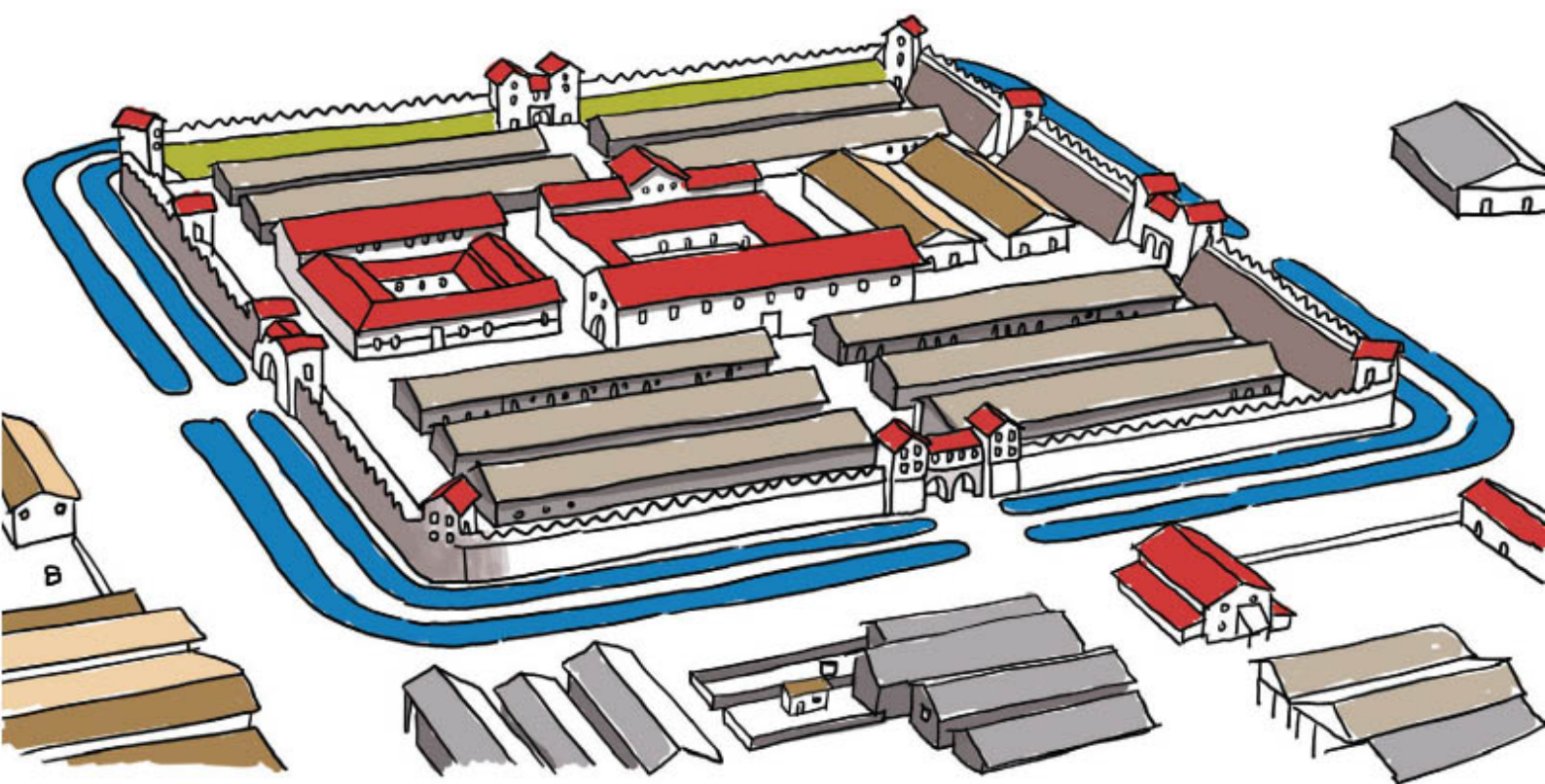
AD ARMA! DO ZBRANE! PORRO! ÚTOK! Boli sme zvyknutí plniť rozkazy, bojovať a chrániť ríšu. A čím sme sa zaoberali v čase mieru? Aby naša morálka neklesla, zamestnávali nás rozličnými činnosťami. Patrila medzi ne napríklad neustála strážna služba. Sledili sme po okolí – podnikali prieskumy a výzvedné výpravy. Okrem toho sme sa všetci museli podieľať na každodennom chode tábora: upratovať v tábore, čistiť toalety, teda latríny, udržiavať vodovod.

Vedeli ste, že my, Rimania, sme zdokonalili akvadukty? Ovládali sme techniku privádzania a odvádzania vody a tento pokrok sme zaviedli aj v krajinách, ktoré sme dobyli.

Vojenské oddiely mali svoje signa militariá, čiže odznaky. Charakteristickým znakom légii bol orol. Orol predstavoval Najvyššieho rímskeho boha Jupitera. Znakom kohorty bol veniec s hrotom oštepú. Kohorta sa skladala z troch manipulí. Ich znakom bola otvorená dľaň. Ďalším z odznakov bolo vexilum, látková zástava štvorcového tvaru, ktorá patrí k najstarším rímskym odznakom.

Hoci to bol vojenský tábor a my sme boli obyčajní vojaci, bolo o nás dobre postarané. Tábor v Gerulate bol vybavený kanalizáciou, kúpeľmi a vykurovanými domami. Samozrejme, že používanie týchto vymožeností záviselo od vojenskej hodnosti. Dôstojníci bývali v honosnejších domoch, vojaci v spoločných ubytovniach. Bolo to však lepšie, ako spať pod holým nebom.

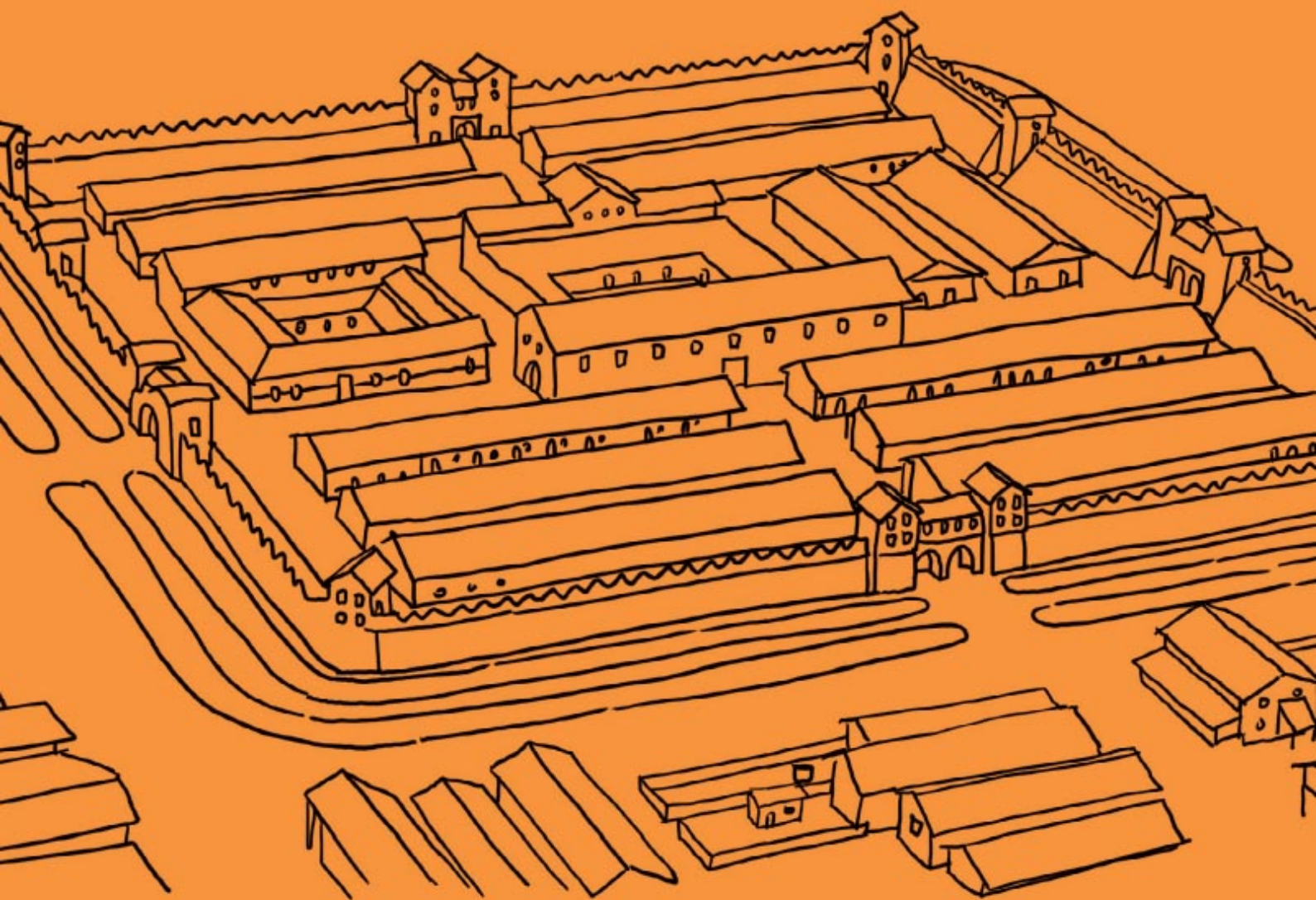
Neoddeliteľnou súčasťou tábora bola osada zvaná vicus, v ktorej žilo civilné obyvateľstvo. Okrem toho tu boli, samozrejme, aj pohrebiská.

Potravinu a nápoje Rimania uskladňovali vo väčších nádobách, v zásobniciach, krčahoch, džbánoch. Na pitie slúžili poháre a šálky.

Terra sigillata je novodobý názov pre nádoby z červenej hliny, ktoré sú bez výzdoby alebo reliéfne zdobené. Vyrábali ich vtlačaním hliny do foriem a značili firemnými značkami. Najstaršie nálezy terry sigillaty pochádzajú z mesta Arretium, odkiaľ sa výroba rozšírila aj do provincií v Porýní a Galii.

Publikáciu z verejných zdrojov podporil

u. fond
na podporu
umenia

ISBN 978-80-89636-26-6

